

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته شیمی تجزیه

دانشکده علوم پایه

گروه علمی شیمی

عنوان پایان نامه:

سنجش و اندازه گیری همزمان کاتیون های روی ، کادمیم ، سرب و مس به روش

ولتامتری عاریسازی آندی (ASV) در گیاه گزنه **lamium album L.**

(**Nettle plant**)

استاد راهنما:

دکتر محبوبه مسرور نیا

استاد مشاور:

دکتر زرین اسحاقی

نگارش:

عباس قربان زاده

آذر ماه 1388

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته شیمی تجزیه

دانشکده علوم

گروه علمی شیمی

عنوان پایان نامه:

سنجش و اندازه گیری همزمان کاتیون های روی ، کادمیم ، سرب و مس به روش ولتامتری

لامیوم آلبوم (ASV) در گیاه گزنه (*lamium album L.* (Nettle plant))

استاد راهنما:

دکتر محبوبه مسرور نیا

استاد مشاور:

دکتر زرین اسحاقی

نگارش:

عباس قربان زاده

آذر ماه 1388

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته شیمی تجزیه

دانشکده علوم پایه

گروه علمی شیمی

عنوان پایان نامه:

سنجش و اندازه گیری همزمان کاتیون های روی ، کادمیم ، سرب و مس به روش

ولتامتری عاریسازی آندی (ASV) در گیاه گزنه **lamium album L.**

(**Nettle plant**)

استاد راهنما:

دکتر محبوبه مسرور نیا

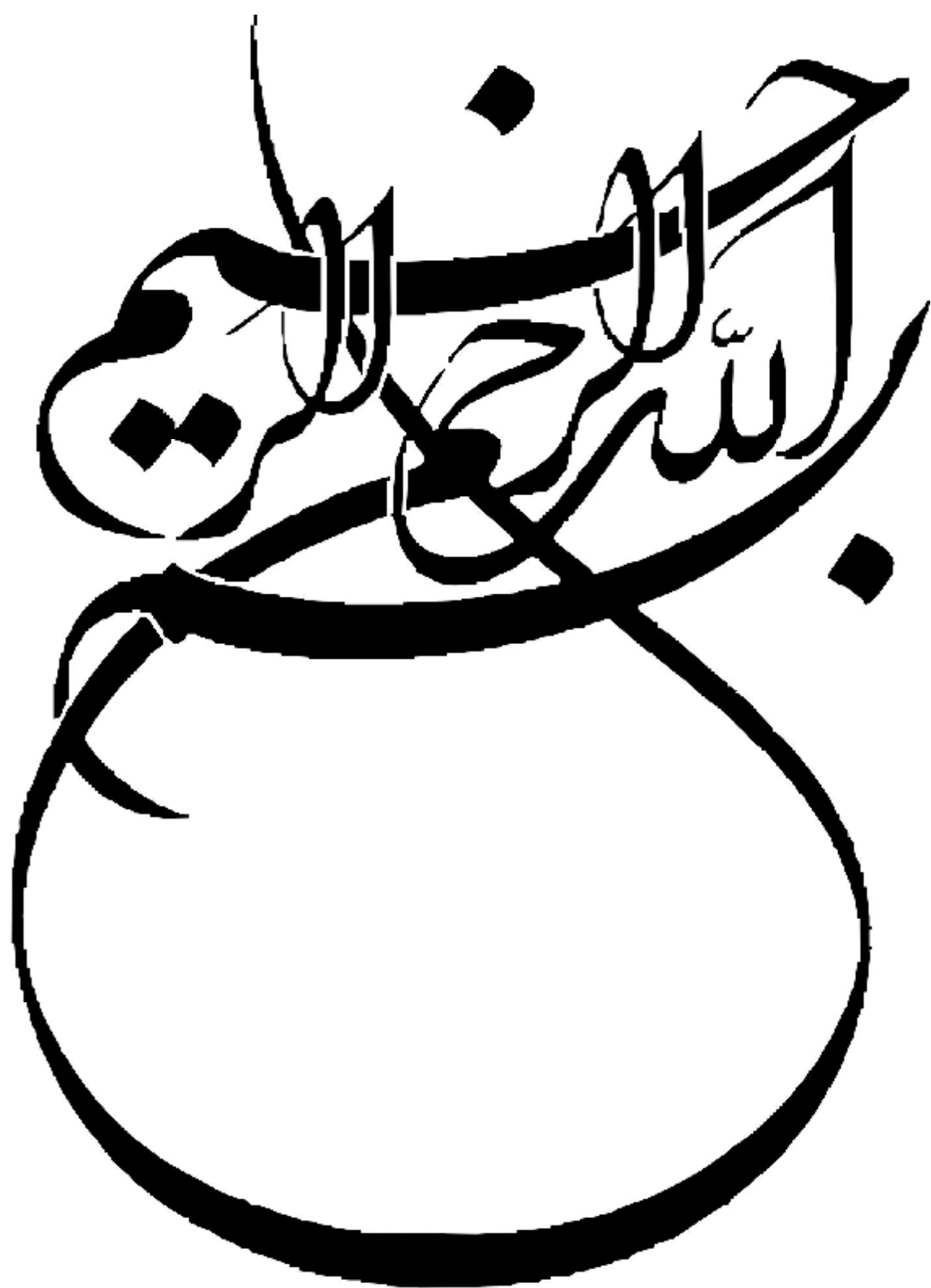
استاد مشاور:

دکتر زرین اسحاقی

نگارش:

عباس قربان زاده

آذر ماه 1388

دانشگاه پیام نور

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

در رشته شیمی تجزیه

دانشکده علوم

گروه علمی شیمی

عنوان پایان نامه:

سنجش و اندازه گیری همزمان کاتیون های روی ، کادمیم ، سرب و مس به روش ولتامتری

لامیوم آلبوم (ASV) در گیاه گزنه (*lamium album L.* (Nettle plant))

استاد راهنما:

دکتر محبوبه مسرور نیا

استاد مشاور:

دکتر زرین اسحاقی

نگارش:

عباس قربان زاده

آذر ماه 1388

تقدیم به انسانهای پویا که به فردایی بهتر می اندیشند.

علم زیبایی عقل است و علم شیمی زیبایی زندگی است. و شاخه تجزیه مطلوبترین مسیر ارتباطی علوم پایه است و پیمایش این رهگذر شناخت عناصر و هندسه مواد است و نهایتا شناخت خود و تقرب به خالق جهان ، در قلمرو شیمی تجزیه ، وقتی سوال می کنیم ماده مورد نظر شما چیست؟ (تجزیه کیفی) و یا چه مقادیری از سازنده ها را دارا است؟ (تجزیه کمی) پاسخ چنین سوال هایی ترکیبی از علم و هنر عناصر سازنده مواد را می طلبد . دستگاہوری جدید، روش های اندازه گیری الکتریکی و الکترونیکی توسط ریز پردازنده ها گسترش سریع شیمی تجزیه را در دیگر حیطه های علوم پایه باعث گردیده اکنون می توانیم آنیون ها ، کاتیون ها ، و مولکول ها را در حد مقادیر بسیار کم بسنجیم . و فراوانی ، ناخاصی ، جرم آنالیت را اندازه بگیریم . پژوهشگران علوم تجربی از ارائه داده ها و اندازه گیری های آزمایشگاهی شیمی دانان تجزیه به طور اجتناب ناپذیر بهره می گیرند. و این امر روزافزون رو به گسترش است . در پایان خداوند منان را شاکرم که چنین فرصتی داد تا پژوهش را در حضور سبز شما ارائه نمایم .

تقدیر

پاکیزه ترین سپاس، ذات لایزال را سزد. زیباترین تشکر و قدردانی را از اساتید معظم، دکتر مسرور نیا، دکتر اسحاقی می نمایم که بیدریق راهنمایی و حمایت نمودند. وهم چنین از آقای دکتر نظری، آقای دکتر مسعودی، وهمچنین از آقای دکتر رونقی که به من الکترو شیمی آموختند کمال تشکر را دارم. در خاتمه با شکوه ترین سپاس ها را نثار حضور سبز عزیزانی می نمایم که بر من منت گذاشته یاریم نمودند. جا دارد، از همسر وفرزندانم برای تحمل روزهای سخت کاری تقدیر وتشکر نمایم.

چکیده

شناسائی کیفی و کمی کاتیونها در گیاهان و مواد غذایی و نمونه های حقیقی بسیار با اهمیت است. اندازه گیری کاتیونهای عناصر سنگین Zn(II), Cd(II), Pb(II), Cu(II) در گیاه گزنه با پیش عملیات هضم ، با روش جریان سازی آندی ولتامتری (ASV) انجام گرفت. در این تکنیک با اعمال پتانسیل معین در الکتروود قطره جیوه آویزان کاتیونها نهشت یافته و در مرحله بعدی از سطح الکتروود جیوه جریان سازی صورت گرفته به محصول برگشته و پلاروگرام آن با روش دیفرانسیل پالسی رسم گردیده. در این تحقیق چهار کاتیون بطور همزمان اندازه گیری شده است . ناحیه خطی برای کاتیون ها از 10^{-7} M تا 10^{-10} M باحد تشخیص 1.47×10^{-9} M برای روی و 5.55×10^{-10} M برای کادمیم و $1/18 \times 10^{-10}$ M برای سرب و 1.57×10^{-10} M برای کاتیون مس بوده است . بازیابی این عناصر درازمایشها با میانگین 99 % بوده و انحراف استاندارد نسبی (RSD) برای این کاتیونها در گیاه گزنه به ترتیب Zn(1.25%), Cd(0.85%), Pb(2.59%), Cu(1.23%) و مقادیر کاتیونها در وزن ماده خشک گیاه گزنه به ترتیب $Zn=20.68\text{ppm}$ و $Cd=13.86\text{ppm}$ و $Pb=15.62\text{ppm}$ و $Cu=35.2\text{ppm}$ میباشد.

فهرست

صفحه	عنوان
الف	پیشگفتار
ج	چکیده فارسی
	فصل 1- نمونه سازی آزمایشگاهی برای ولتامتری
2	1- مقدمه ای بر گیاهان دارویی
2	گیاه گزنه
3	1-2 - علائم ظاهری کمبود یا افزایش بیش از حد عناصر در گیاهان
4	1-3 - آنالیز گیاهی
4	1-4 - طبقه بندی نمونه ها
5	1-5 - روش عملی برای جمع آوری گیاه
6	1-6 - ظروف و تجهیزات آزمایشگاهی
6	1-7 - روش محلول کردن نمونه تهیه
6	1-7-1 - هضم اسیدی یا روش مرطوب
7	1-7-2 - روش کار برای هضم اسیدی
8	1-7-3 - روش خاکستر خشک
	فصل 2- پلاروگرافی
10	1-2 مقدمه پلاروگرافی
11	2-2 تاریخچه
11	2-3 شرایط محلول مورد آزمایش
13	2-4 جریان در ولتامتری
13	2-5 قطبش یا پلاریزاسیون
14	2-6 سرعت انتقال جرم آنالیت
14	2-6-1 مهاجرت
15	2-6-2 نفوذ (انتشار)
15	2-6-3 همرفت یا جریان کورانی
16	2-7 کاربرد پلاروگرافی - ولتامتری
17	2-8 ولتامتری
17	2-9 سیستم دو الکترودی
18	2-10 الکتروود چند کاره
21	2-11 شیوه های اندازه گیری و سنجش
21	2-11-1 روش DC
22	2-11-2 روش ولتامتری پالس دیفرانسیلی

- 23 ----- 2-11-3- ولتامتری چرخه ای
- 23 ----- 2-11-4- روش موج مربع
- 24 ----- 2-11-5- ولتامتری جریان سازی
- فصل 3- کاوش ها و اندازه گیری های ولتامتری**
- 27 ----- 3-1- دستگاه ها و تجهیزات
- 27 ----- 3-2- مواد شیمیائی
- 27 ----- 3-3- حلالها
- 28 ----- 3-4- واکنشگرهای لازم برای اندازه گیری مس
- 28 ----- 3-5- روش انجام آزمایش
- 28 ----- 3-5-1- انتخاب پتانسیل مناسب برای اندازه گیری کاتیون مس
- 29 ----- 3-5-2- انتخاب الکترولیت پشتیبان برای سنجش مس
- 30 ----- 3-5-3- بررسی اثر pH بر جریان مس
- 31 ----- 3-5-4- اثر زمان نهشت بر جریان مس (II)
- 32 ----- 3-5-5- وابستگی پتانسیل نهشت بر جریان مس
- 32 ----- 3-5-6- اثر دامنه پالس را بر جریان مس
- 34 ----- 3-5-7- اثر زمان پالس بر جریان مس
- 34 ----- 3-5-8- اثر اندازه قطره بر جریان مس
- 35 ----- 3-5-9- اثر ولتاژ پله بر جریان مس
- 35 ----- 3-5-10- بررسی شرایط بهینه کاری برای اندازه گیری کاتیون مس
- 37 ----- 3-5-11- رسم منحنی کالیبراسیون محلول استاندارد
- 38 ----- 3-5-12- محاسبه حد تشخیص غلظت مس
- 39 ----- 3-5-13- برای محاسبه دقت
- 39 ----- 3-5-14- پارامترهای اعمالی برای محاسبه دقت
- 40 ----- 3-5-15- اندازه گیری سرب و نحوه انجام آزمایشات و بهینه نمودن شرایط
- 41 ----- 3-5-17- اثر دامنه پالس بر جریان سرب
- 42 ----- 3-5-18- اثر زمان پالس بر جریان سرب
- 42 ----- 3-5-19- اثر ولتاژ پله بر جریان سرب
- 43 ----- 3-5-20- اثر زمان ولتاژ پله بر روی جریان سرب
- 44 ----- 3-5-21- اثر اندازه ی قطره بر جریان سرب
- 45 ----- 3-5-22- اثر پتانسیل نهشت بر جریان سرب
- 45 ----- 3-5-23- اثر زمان تعادل بر اندازه گیری جریان سرب
- 46 ----- 3-5-24- بررسی شرایط بهینه کاری
- 47 ----- 3-5-25- رسم منحنی کالیبراسیون سرب
- 48 ----- 3-5-26- محاسبه حد آشکار سازی Pb^{2+}

- 3-5-27- برای محاسبه دقت (RSD) ----- 49
- 3-6-6- اندازه گیری کادمیم و شرایط بهینه کاری ----- 50
- 3-6-1- بررسی اثر pH بر میزان جریان Cd^{2+} ----- 50
- 3-6-2- اثر دامنه ی پالس بر میزان جریان کادمیم ----- 51
- 3-6-3- اثر زمان پالس بر اندازه جریان کادمیم ----- 51
- 3-6-4- اثر ولتاژ پله بر جریان کادمیم ----- 52
- 3-6-5- اثر زمان ولتاژ پله بر جریان کادمیم ----- 52
- 3-6-6- اثر پتانسیل نهشت بر جریان کادمیم ----- 53
- 3-6-7- اثر زمان نهشت بر جریان کادمیم ----- 53
- 3-6-8- بررسی شرایط بهینه کاری ----- 54
- 3-7-7- رسم منحنی کالیبراسیون کادمیم ----- 55
- 3-7-1- محاسبه حد آشکار سازی Cd^{2+} ----- 56
- 3-7-2- برای محاسبه دقت با بیان انحراف استاندارد نسبی (RSD) ----- 57
- 3-8-8- اندازه گیری کاتیون روی و نحوه بهینه کردن شرایط ----- 58
- 3-8-1- اندازه گیری کاتیون روی و نحوه بهینه کردن شرایط ----- 58
- 3-8-2- اثر دامنه پالس بر جریان حد کاتیون روی ----- 59
- 3-8-3- اثر زمان پالس بر جریان روی ----- 59
- 3-8-4- تاثیر ولتاژ پله بر جریان روی ----- 60
- 3-8-5- اثر زمان ولتاژ پله بر میزان جریان حد روی ----- 61
- 3-8-6- اثر پتانسیل نهشت بر جریان روی ----- 61
- 3-8-7- اثر زمان نهشت بر میزان جریان حد روی ----- 62
- 3-8-8- تاثیر اندازه قطره بر جریان کاتیون روی ----- 62
- 3-8-9- اثر زمان تعادل بر جریان روی ----- 63
- 3-8-10- پارامترهای بهینه برای روی ----- 64
- 3-8-11- رسم منحنی کالیبراسیون روی ----- 64
- 3-8-12- محاسبه حد آشکار سازی Zn^{2+} ----- 65
- 3-8-13- برای محاسبه دقت (RSD) ----- 66

فصل 4- بررسی و اندازه گیری همزمان کاتیونهای مورد اندازه گیری

- 4-2- تجهیزات دستگاهی ----- 69
- 4-3- لوازم آزمایشگاهی ----- 69
- 4-4- اندازه گیری ولتامتریک همزمان کاتیونهای $Zn(II), Cd(II), Pb(II), Cu(II)$ در گیاه گزنه ----- 70
- 4-5- نحوه انتخاب الکترولیت پشتیبان ----- 71
- 4-6- روش انجام آزمایش ----- 72
- 4-7- پارامترهای ولتامتری برای سنجش همزمان کاتیونهای فلزی روی، کادمیم، سرب، مس در گیاه گزنه ----- 73

75	-----	4-9- نتایج کار عملی
76	-----	4-10- نتیجه گیری و تفسیر
77-84	-----	پیوست 1-8
85-88	-----	منابع فارسی و انگلیسی
89	-----	چکیده انگلیسی

فصل 1

نمونه سازی آزمایشگاهی

گیاهان دارویی

برای ولتامتری

Plant Analysis
Sample preparation
for Voltammetry

1- مقدمه ای بر گیاهان دارویی¹ :

توسعه صنعت دارو سازی و پزشکی مدرن اهمیت ویژه ای برای گیاهان دارویی قائل است و امروزه فرآوری از گیاهان را اکثر اجزای شیمی درمانی که گاهی اعجاز و گاهی فاجعه بار می آورد . می کند. بسیاری از بیماریهای غیر قابل علاج و مرگ آور را درمان گیاهی می نمایند. ضمناً تعادل بیولوژیکی با مصرف گیاهان دارویی حائز اهمیت است . زیرا آنالیت مورد نظر با دیگر مواد همراه است. ولی اثرات نامطلوب جانبی کمتری دارند. در این پژوهش تعیین برخی کاتیون های گیاه گزنه مورد نظرمی باشد . تصویر گیاه گزنه در زیر نشان داده شده است . [1]

1-1- گیاه گزنه² :

از تیره نعناع و گیاهی علفی است ، پایا با ساقه ای چهار گوش با برگ های متقابل که از کنار آنها گل های سفید رنگی می روید . و مثل اسفناج مصرف دارویی دارد. این گیاه عسل دهنده بسیار خوبی است ، اثر ضد تورمی ، مدر بودن و تصفیه خون را دارا می باشد . برای بی نظمی تنفسی ، شستشوی ناراحتی های پوستی ، التهاب لثه ، دیابت از آن بهره می گیرند . بند آورنده خونریزی از بینی است و تونیک خوبی برای رشد مو و پاد زهر مسمومیت با شوکران و انگور سگ (تاجریزی) است [1]. از این گیاه برای معالجه فشارخون نقرس و روماتیسم استفاده می شود . این همه به خاطر داشتن کاتیون های مفید برای بدن می باشد . [1,2].

Vit : A . C . E . D . F . K . P³

ویتامینهای موجود در گیاه شامل

Min: B . Fe . Si . Na . K . Ca . Mg . S . Se . Zn . Cu . Pb . Cd

مواد معدنی موجود در گیاه شامل

1- plantes medicinales
2- Urtica dioica L.(nettle plant)
3- innvista.com/health/herbs/nettle

2-1 - علائم ظاهری کمبود یا افزایش بیش از حد عناصر در گیاهان :

علائم کمبود¹ Zn(II) :

برخی از برگها کوچک و بعضی بافتها تخریب و میان گرها کوتاه می مانند، بطوری که گیاه کوتوله دیده میشود .
فاصله رگبرگهای بالائی به رنگ کلروز همراه با سفیدی نامنظم دیده می شوند [2].
علائم افزایش روی در گیاه² :
موجب تشدید کمبود آهن می شود . تجمع روی سم تلقی شده ، گیاه کوچک مانده و نهایتا می میرد

نقش روی در بدن آدمی:

روی یکی از عناصر کمیاب در بدن است که بعد از آهن مطرح می باشد .

- 1- در ساخت پروتئین ها نقش دارد .
- 2- شرکت در ساخت انزیم ها که دست کم 70 آنزیم حاوی روی در بدن پستانداران موجود است .
- 3- واکنش با سایر عناصر کمیاب مثل مس
- 4- در تقسیم سلولی اهمیت دارد .
- 5- ترشحات غده پروستات و بافت های کبد، کلیه، شبکیه چشم، استخوان و ماهیچه از نظر روی غنی هستند
- 6- بین 1/5 تا 2 گرم در بدن موجود میباشد . و منابع آن گوشت ماهی و لبنیات و سبزی و حبوبات هستند .
- 7- کمبود آن بر پوست و دستگاه گوارش موثر است و کندی رشد ، بزرگی کبد و طحال، کاهش چشائی و مستعد شدن به عفونت را فراهم مینماید. ضمناً ترقی ارگان تناسلی و بالانس قلیائی بدن را بعهده دارد [2].

علائم کمبود Cu(II) در گیاهان :

رشد گیاه در نهایت متوقف می شود. و برگهای جوان پیچ خوردگی حاصل میکنند . حاشیه برگها پائینی زرد میشود.
جذب بیش از حد باعث کمبود آهن شده و رشد ریشه متوقف می گردد. زیاد بودن مس کمبود روی را بهمراه دارد [2] .

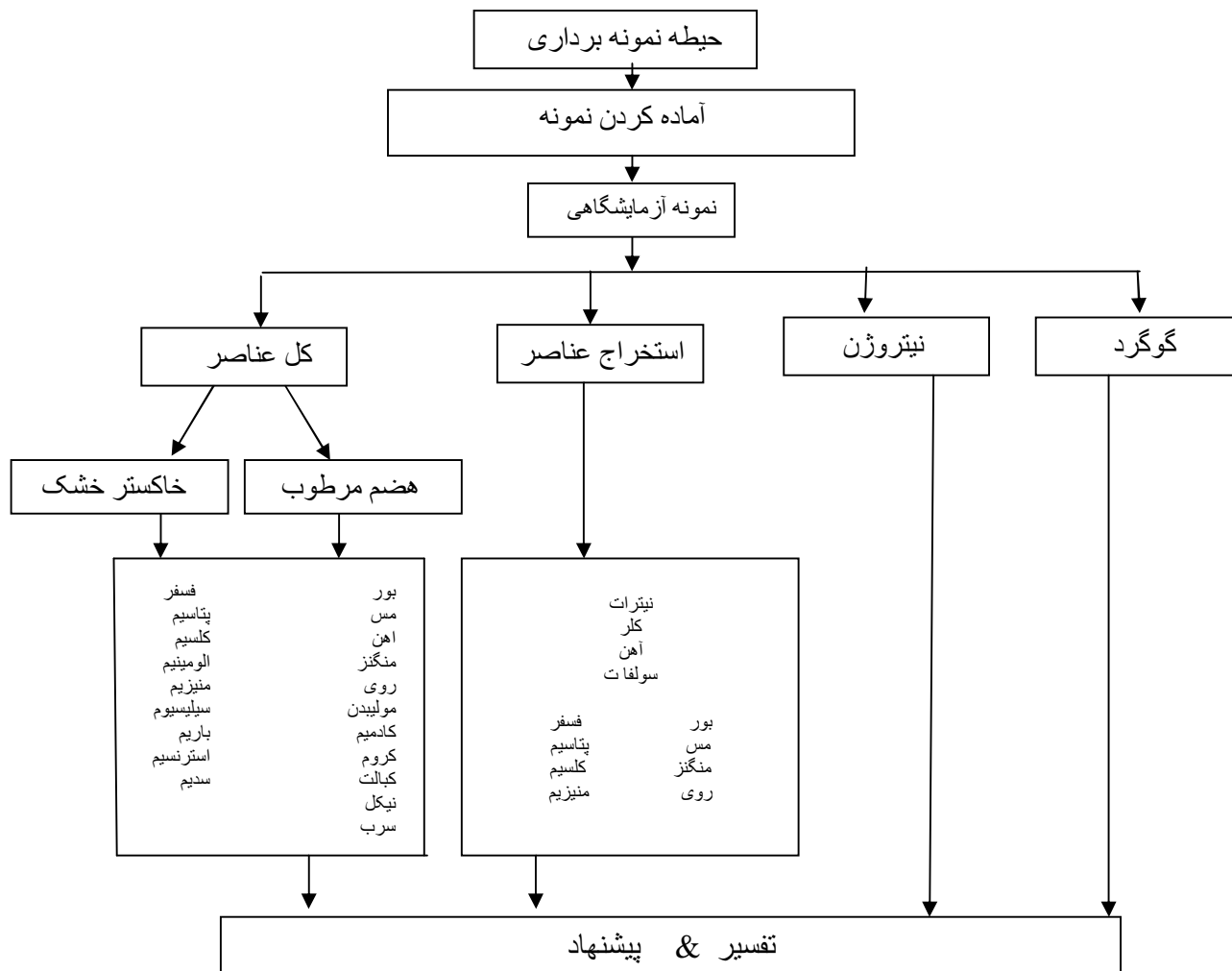
نقش مس در بدن انسان:

- 1- تبدیل آهن به هموگلوبین
 - 2- سلامتی استخوان و مفاصل
 - 3- کمک به اکسید شدن ویتامین C
 - 4- کمک به بهبود زخمها
- در مورد سرب و کادمیم بایستی اذعان کنیم که از عناصر مفید برای بدن نمی باشند. این دو عنصر هم برای گیاهان و هم برای حیوانات غیر ضروری میباشد [2].
کادمیم بشدت سمی است. و معمولاً در کلیه و کبد تجمع می یابد. حد اکثر مقدار آن در آب آشامیدنی نبایستی از 10 میکرو گرم در لیتر تجاوز کند در مورد سرب نیز $15 \mu\text{g/L}$ حد نهائی می باشد [2].

1- Shortage
2- Increase

3-1- آنالیز گیاهی

اساس پیشرفت و توسعه دانش تجزیه گیاه از زمانی که عناصر ضروری برای رشد گیاه تشخیص داده شدند . معمولا بروش دیاگرام 1-1 آماده سازی می شوند

دیاگرام 1 - 1 مراحل آماده سازی برای اجرای آنالیز گیاهی

4-1 - طبقه بندی نمونه ها :

- 1- نمونه های معدنی (سنگ معدن , نمک , اسید ,بازها) محلول در آب ،در اسیدها وبازها ،درعوامل کمپلکس کننده
- 2- نمونه های آلی (بافت گیاهی : برگ ها ، بذرها) (بافت حیوانی : خون , غیره) (تولیداتی از صنایع شیمیایی)
- 3- نمونه های آبی ، و خاکی

1-5 - روش عملی برای جمع آوری گیاه

بافت های گیاهی که برای تجزیه جمع آوری شده اند ، معمولاً فساد پذیر بوده ، برای نگهداری تا زمان تجزیه به عملیات ویژه ای نیاز دارند تا از وزن خشک شان کاسته نشود، چون در این حالت این کاهش وزن به طور معنی داری می تواند در تفسیر نتایج موثر باشد (لوکمن، 1970). بنابراین بافت های تازه گیاه باید در مکان باز در یک پاکت کاغذی تمیز گذاشته شده و در صورت امکان توسط جریان هوا خشک شود و در زمان نمونه گیری در محیطی خشک مثل محیط آزمایشگاه نگهداری گردد. بافت های تازه ی گیاه باید در پاکتهای نایلونی بسته گذاشته شود. مگر اینکه بافت کاملاً خشک باشد. یا ظرف پلاستیکی مذکور در حدود دمای 4/4 سانتی گراد نگهداری گردد. برای خشک کردن بافت های تازه گیاه بافت را در محیطی رو باز و خشک به مدت 12 تا 24 ساعت نکه داری کرد. تا به این طریق آب اضافی بافت گرفته شود. اگر بافت گیاهی با خاک یا گرد و غبار یا باقی مانده کود شیمیائی آلوده شده باشد، این مواد از گیاه زدوده شوند. بافتهای تازه پس از جمع آوری باید با سرعت آلودگی زدائی شوند [2].

1-5-1- نمونه برداری¹

تهیه نمونه مرحله بحرانی هر فرآیند تجزیه ای است. که مراحل رقیق سازی و هضم را شامل می شود. برای رسیدن به اطلاعات درست و نتایج مطلوب روش های زیر را اجرا می کنند.

1. گند زدایی
2. زدودن آلودگی
3. خشک کردن
4. تبدیل به اندازه های مناسب
5. نگهداری
6. هضم² مواد آلی [1]

لذا برای تهیه نمونه آزمایشگاهی از برگ های تازه و شاداب و ساقه گیاه جمع آوری نموده ، قبل از خشک کردن آنها با آب مقطر حاوی % 0/1 محلول پاک کننده غیر فسفری با سرعت شستشو داده (حداکثر 15 دقیقه) سپس یک تا دو بار با آب دی یونیزه آبکشی کوتاه مدت می نماییم و بر روی ورقه هایی در آن در دمای 90-80 درجه سانتی گراد به مدت 24 ساعت خشک می کنیم . بدین ترتیب واکنش های آنزیمی متوقف می گردد، و به به وزنی ثابت و تکرار پذیر می رسد . مشکلات ناشی از حساسیت آب نیز کمتر می شود، اکنون می توان آن را آسیاب کرد و به پودر نرم تبدیل نمود به طوری که از منفذ³ 40 عبور نماید . پودر نرم و هموژنیزه شده 1- سطح تماس زیادی دارد . 2- روش انحلال و توزین آن آسانتر است . پودر بدست آمده را دور از هوا و رطوبت در دمای 4 درجه در یخچال نگهداری می نمایند تا بتوان از آن در ساخت نمونه های آزمایشگاهی استفاده کرد [2].

1-S ampling
2 -Digestion
3-mesh

6-1 - ظروف و تجهیزات آزمایشگاهی :

برای اینکه مواد سازنده و ناخالصی های ظروف آزمایشگاهی وارد محلول ها و معرف های مورد سنجش نشوند معمولا از ظروف شیشه ای و آلوده استفاده نمی کنیم و از ظروف کوارتزی ، تفلونی ، پروپیلن بهره می گیریم و بعد از انجام آزمایش ظروف را در ظرفی که حاوی 10% اسید HCl، یا HNO₃ است قرار می دهیم تا برای روز بعد آماده و تمیز گردد. هنگام استفاده آن را با آب مقطر و سپس با آب دی یونیزه شستشو می دهیم [9].

7-1- روش محلول کردن نمونه تهیه شده :

چون کاتیون ها از طریق تشکیل پیوند های الکترو استاتیکی و اتصال ها از طریق زوج تنها در ساخت ترکیبات آلی شرکت می کنند. جهت تخریب غشا و مواد آلی که 10% ماده خشک را تشکیل می دهد و دستیابی به کل کاتیون های گیاه بایستی آن را تحت 1- هضم اسیدی 2- روش خشک قرار داد [2].

7-1-1 هضم اسیدی یا روش مرطوب [2]

دمای پائین - با اشعه ماورای بنفش دمای بالا - (مخلوط اسیدهای اکسنده) 1- سیستم باز برای فلزهای غیر فرار 2- سیستم بسته با فشار بالای 350 bar برای عناصر فرار مثل Hg-As هضم اسیدی یک پیش عملیات ساده برای مایعات و جامدات می باشد. و برای سنجش و اندازه گیری کاتیون های گیاهی ، برگ ، ساقه ، ریشه ، ریزوم و بذر را به طریقی با اسید ها که عامل اکسنده می باشند در (pH ≤ 2) محلول می کنند تا عناصر مورد اندازه گیری تلف نگردند . و ترکیبات کربناتی تجزیه شوند ، برای این منظور با اسید های غلیظ و نوع و مقدارشان مطابق جدول 1-1 زیر عمل می کنند [2].

جدول 1 - 1 - 1 خواص فیزیکی مشترک اسید های معدنی و عوامل اکسنده ای که برای هضم مرطوب .

Compound	Formula	Molecular weight	Concentration		Density (kg l ⁻¹)	Boiling point (°C)	Comments
			w/w (%)	Molarity (%)			
Nitric acid	HNO ₃	63.01	68	16	1.42	122	68% HNO ₃ , azeotrope
Hydrochloric acid	HCl	36.46	36	12	1.19	110	20.4% HCl, azeotrope
Hydrofluoric acid	HF	20.01	48	29	1.16	112	38.3% HF, azeotrope
Perchloric acid	HClO ₄	100.46	70	12	1.67	203	72.4% HClO ₄ , azeotrope
Sulfuric acid	H ₂ SO ₄	98.08	98	18	1.84	338	98.3% H ₂ SO ₄
Phosphoric acid	H ₃ PO ₄	98.00	85	15	1.71	213	Decomposes to HPO ₃
Hydrogen peroxide	H ₂ O ₂	34.01	30	10	1.12	106	